

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСАД СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ У ПІДГОТОВЦІ МОЛОДІ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

У роботі досліджується вплив спортивного туризму на підготовку молоді до військової служби. Проаналізовано функції, класифікацію та ресурси спортивного туризму, а також його прикладне значення у формуванні фізичних, технічних, тактичних та психологічних якостей. Висвітлено психолого-педагогічні аспекти спортивного туризму, що сприяють розвитку командної роботи та лідерських якостей майбутніх військовослужбовців.

Ключові слова: спортивний туризм, військова служба, фізична підготовка, технічна підготовка, тактична підготовка, психологічна стійкість, туристські ресурси, військово-прикладна підготовка, командна робота, лідерські навички.

The paper examines the impact of sports tourism on the preparation of young people for military service. The functions, classification and resources of sports tourism are analyzed, as well as its applied value in the formation of physical, technical, tactical and psychological qualities. The psychological and pedagogical aspects of sports tourism are highlighted, which contribute to the development of teamwork and leadership qualities of future servicemen.

Keywords: sports tourism, military service, physical training, technical training, tactical training, psychological resilience, tourist resources, military-applied training, teamwork, leadership skills.

Сучасний світ характеризується високою динамікою соціально-політичних змін і нестабільністю, що супроводжується загостренням міжнародних конфліктів. У цих умовах обороноздатність держави є ключовим пріоритетом, а підготовка молоді до військової служби стає важливим аспектом забезпечення національної безпеки. Така підготовка має бути комплексною, охоплюючи фізичний, психологічний, технічний і моральний розвиток. Одним із найбільш ефективних інструментів у цьому контексті виступає спортивний туризм, який забезпечує формування широкого спектра необхідних для військової служби якостей.

Спортивний туризм є унікальним видом активного відпочинку, що поєднує фізичні навантаження з вирішенням завдань у природному середовищі, часто наближеному до екстремальних умов. Його значення полягає не лише у зміцненні здоров'я, а й у розвитку життєво важливих навичок, таких як орієнтування на місцевості, подолання перешкод, виживання у складних умовах, а також організація командної роботи. Завдяки цьому спортивний туризм слугує ідеальним інструментом підготовки молоді до виконання складних завдань у військовій службі [6].

Мета роботи – дослідження використання засад спортивного туризму у підготовці молоді до військової служби.

Виклад основного матеріалу. Під час дослідження було визначено, що спортивний туризм сприяє формуванню витривалості, сили, спритності, гнучкості, а також технічних і тактичних навичок. Особлива увага приділяється моральним аспектам, зокрема розвитку патріотичного виховання, командної роботи та лідерських якостей [1, 2, 6].

Для ефективного розвитку спортивного туризму важливу роль відіграють природні й культурно-історичні ресурси. Гірські масиви, ліси, водні маршрути та інші природні об'єкти створюють базу для організації туристсько-спортивної діяльності. Крім того, наявність відповідної інфраструктури та підготовлених маршрутів сприяє підвищенню безпеки, забезпечуючи умови для якісного навчання і тренувань. Рациональне використання цих ресурсів дозволяє максимально ефективно готувати молодь до військових завдань [5].

Практична реалізація засад спортивного туризму в контексті військової підготовки охоплює кілька напрямків. Фізична підготовка, як базовий етап, спрямована на розвиток витривалості, сили, спритності та гнучкості. Ці якості є необхідними для виконання складних фізичних завдань, з якими стикаються військовослужбовці. Технічна підготовка включає навчання використанню спорядження, орієнтації на місцевості, подолання природних перешкод і організації польового табору. Тактична підготовка сприяє формуванню здатності швидко приймати рішення у складних та стресових ситуаціях. Водночас психологічна підготовка акцентує увагу на зміцненні стресостійкості, самоконтролю, дисципліни та розвитку лідерських якостей [4].

Психолого-педагогічні аспекти спортивного туризму відіграють важливу роль у формуванні командної роботи, координації дій у колективі та навичок взаємодопомоги. Участь у туристичних походах дозволяє молоді ефективно навчитися працювати в команді, вирішувати спільні завдання і підтримувати один одного у складних умовах. Це сприяє не лише підвищенню рівня довіри та згуртованості групи, а й розвитку лідерських якостей, які є надзвичайно важливими для виконання військових обов'язків.

Розробка маршрутів спортивних походів з елементами військово-прикладного характеру дозволяє забезпечити практичне навчання і підготовку молоді до реальних викликів. Такі маршрути включають орієнтування, подолання складних природних перешкод, виживання в екстремальних умовах і організацію польових таборів. Особлива увага приділяється безпеці учасників, рациональному використанню ресурсів і створенню умов для максимального навчального ефекту [3].

Результати дослідження мають практичне значення для освітніх закладів і військово-патріотичних організацій. Запропоно-

вані методики можуть бути використані для створення програм підготовки молоді, які спрямовані на формування необхідних фізичних, технічних і моральних якостей для виконання завдань військової служби. Це дозволить молодим людям ефективно адаптуватися до сучасних викликів, пов'язаних із захистом держави.

Подальші дослідження у цій сфері можуть бути спрямовані на розробку інноваційних програм спортивного туризму, адаптованих до різних вікових категорій, інтеграцію сучасних технологій у процес підготовки, а також вдосконалення методик для спеціалізованих умов військової служби. Спортивний туризм, як комплексний засіб фізичного, морального і соціального розвитку, не лише сприяє зміцненню здоров'я молоді, а й формує стійкість до викликів сучасного світу та готовність брати участь у захисті своєї країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 304 с. URL: http://tourlib.net/books_ukr/grabovsky.htm (дата звернення: 05.11.2024).
2. Дем'янчук О., Єрко І., Войтович І., Єрко А., Войтович В., Мордик М. Методи та засоби підготовки в спортивному туризмі. URL: https://www.researchgate.net/publication/336212089_Metodi_ta_zasobi_pidgotovki_v_sportivnomu_turizmi (дата звернення: 05.11.2024).
3. Зінченко О. А. Військовий туризм як чинник оздоровлення та реабілітації військовослужбовців. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 29-30 листоп. 2017 р.). Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. Київ: НУОУ, 2017. С. 56-57. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnik-materialiv-tez-1.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).
4. Колотуха О. Теоретико-методичні засади спортивного туризму як виду спорту та активної рекреації. URL: <http://dSPACE.cuspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2946/1/%D0%A2%D0%B5%D0%BE%D1%80%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE-%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B7%D0%B0%D1%81%D0%B0%D0%B4%D0%B8%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%D1%83%20%D1%8F%D0%BA%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D1%83%20%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D1%83%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).
5. Колотуха О. В. Підготовка туриста. Спортивний туризм та активна рекреація: географія, систематизація, практика (словник-довідник). URL: <https://geohub.org.ua/node/2038> (дата звернення: 05.11.2024).

6. Тимошенко Л. О., Лабарткава К. В. Спортивний туризм : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту : у 2 ч. Львів : ЛДУФК, 2012. Ч. 1. 150 с. URL: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3943/1/%D0%A1%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%BC%20%20%D1%87.1.pdf> (дата звернення: 05.11.2024).

С. О. Драган, І. С. Зігунова, В. М. Зігунов
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка

ОРГАНІЗАЦІЯ АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ НА ВОДІ У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Дослідження присвячене організації активного відпочинку на воді в прифронтових регіонах, зокрема на прикладі Центру Активного Відпочинку «Відчайдухи» (SUP Sumy Tour) у Сумській області. У зв'язку з початком повномасштабної війни, регіон зіштовхнувся з численними обмеженнями, що вимагали переформатування діяльності місцевого бізнесу.

Дослідження аналізує різноманітні заходи, організовані ЦАВ «Відчайдухи», включаючи погодинні прогулянки з інструктором та масштабні фестивалі, які стали популярними серед місцевих жителів та туристів. Такі заходи не лише забезпечують активний відпочинок, але й сприяють економічному відродженню регіону та підвищенню морального духу населення.

Ключові слова: активний відпочинок, туризм, відпочинок на воді, туристичний бізнес, психологічні аспекти

The study is devoted to the organization of active recreation on water in front-line regions, in particular, on the example of the Center for Active Recreation «Vidchaidukhi» (SUP Sumy Tour) in Sumy region. In connection with the beginning of a full-scale war, the region faced numerous restrictions that required the reformatting of local business activities.

The study analyzes various events organized by the Center for Active Recreation «Vidchaidukhi», including hour-long walks with an instructor and large-scale festivals that have become popular among local residents and tourists. Such events not only provide active recreation, but also contribute to the economic revival of the region and increase the morale of the population.

Keywords: Active rest, tourism, rest on the water, tourist business, psychological aspects

Організація активного відпочинку на воді в прифронтових регіонах є важливою складовою розвитку туризму і зміцнення соціально-економічного стану регіону. У цих умовах організація таких заходів зіштовхується з багатьма викликами, які включають питання безпеки, інфраструктурні обмеження та психологічні аспекти місцевого населення. Незважаючи на ці труднощі, активний